

Institutionen för Handel och företagande

TENTAMEN

Kurs Externredovisning 1

Delkurs

Kurs kod FÖ151G

Högskolepoäng för tentamen 2,5hp

Datum 2025-01-15

Skrivtid 8:15- 12:30

Ansvarig lärare Erna Delic

Berörda lärare Christian Jansson

Hjälpmedel/bilagor Miniräknare (lånas), lexikon för de som ej har svenska som modersmål (obs inga noteringar lexikonet, understrykningar är dock tillåtet).

Övrigt

Anvisningar

- ☐ Ta nytt blad för varje lärare
- ☐ Ta nytt blad för varje ny fråga
- ☒ Skriv endast på en sida av papperet.
- ☒ Skriv namn och personnummer på samtliga inlämnade blad.
- ☒ Numrera lösbladen löpande.
- ☒ Använd inte röd penna.
- ☒ Markera med kryss på omslaget vilka uppgifter som är lösta.

Betygsgränser

För att erhålla godkänt betyg på tentamen krävs att varje lärandemål bedöms som Godkänt (vid samma tentamenstillfälle). För att erhålla betyget Väl godkänt på tentamen krävs därutöver att minst hälften av lärandemålen bedöms som Väl godkända.

För att bli godkänd på ett lärandemål krävs att du förklarat, beskrivit och/eller beräknat det som efterfrågas utan större fel och brister.

För att bli väl godkänd på ett lärandemål krävs att du på ett tydligt, korrekt och utförligt sätt har förklarat, beskrivit och/eller beräknat det som efterfrågas samt exemplifierat resonemang på ett relevant sätt.

Skrivningsresultat bör offentliggöras inom 18 arbetsdagar

Lycka till! Antal sidor totalt 12

Lärandemål:

- på grundläggande nivå analysera ett företags finansiella prestation och hållbarhetsarbete med utgångspunkt i årsredovisningen,
- utifrån en finansiell analys göra en bedömning av företagets finansiella prestation.

Arla Foods är en global mejerikoncern och kooperativ förening som ägs av svenska och danska mjölkbönder. Deras produkter säljs under välkända varumärken i mer än 100 länder. De har produktion i 13 länder och försäljningskontor i ytterligare 20. Arla är också världens största producent av ekologiska mejerivaror.

Fråga 1

A) Räkna ut nedanstående nyckeltal med hjälp av Arlas resultat- och balansräkning för 2023 nedan. Avrunda till en decimal. Använd vid behov skattesatsen 20,6%. Visa samtliga uträkningar. Formelsamling återfinns på sista sidan.

- a) Bruttomarginal för åren 2023 och 2022
- b) Räntabilitet på totalt kapital för året 2023
- c) Balanslikviditet för åren 2023 och 2022
- d) Soliditet för åren 2023 och 2022
- e) Räntetäckningsgrad för 2023 och 2022

B) Beskriv vad nyckeltal du använt visar dig om Arlas finansiella prestation och gör en bedömning av hur väl du anser att Arla har presterat finansiellt.

OBS!

Resultat före räntor och skatt (EBIT) = Rörelseresultat

Omsättning = Nettoomsättning

RESULTATRÄKNING

(miljoner EUR)	Not	2023	2022
Omsättning	1.1	13 674	13 793
Produktionskostnader	1.2	-10 894	-11 145
Bruttoresultat		2 780	2 648
Försäljnings- och distributionskostnader	1.2	-1 764	-1 771
Administrativa kostnader	1.2	-459	-439
Övriga rörelseintäkter	1.3	113	162
Övriga rörelsekostnader	1.3	-121	-131
Resultatandelar efter skatt i joint ventures och intresseföretag	3.3	51	60
Resultat före räntor och skatt (EBIT)		600	529
Specifikation:			
EBITDA		1 079	1 001
Av- och nedskrivningar	1.2	-479	-472
Resultat före räntor och skatt (EBIT)		600	529
Finansiella intäkter	4.2	135	120
Finansiella kostnader	4.2	-280	-200
Resultat före skatt		455	449
Skatt	5.1	-56	-49
Årets resultat		399	400

BALANSRÄKNING

(miljoner EUR)	Not	2023	2022
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar och goodwill	3.1	1 010	954
Materiella anläggningstillgångar och ROU-tillgångar	3.2	3 149	3 031
Investeringar i intresseföretag och joint ventures	3.3	560	565
Uppskjuten skatt	5.1	23	22
Pensionstillgångar	4.7	21	16
Övriga anläggningstillgångar		25	23
Summa anläggningstillgångar		4 788	4 611
Omsättningstillgångar			
Varulager	2.1	1 384	1 772
Kundfordringar	2.1	1 145	1 267
Derivat	4.5	132	239
Övriga fordringar	2.2	309	319
Värdepapper	4.5	403	432
Likvida medel	4.1	138	106
Summa omsättningstillgångar		3 511	4 135
Summa tillgångar		8 299	8 746

(forts. Balansräkning)

(miljoner EUR)	Not	2023	2022
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Kollektivt kapital		2 211	2 150
Individuellt kapital		557	540
Övriga eget kapitalkonton		13	203
Efterlikvid till ägare		207	208
Hänförligt till Arla Foods ambas ägare		2 988	3 101
Innehav utan bestämmande inflytande		64	67
Summa eget kapital		3 052	3 168
Skulder			
Långfristiga skulder			
Pensionsskulder	4.7	167	161
Avsättningar	5.2	31	28
Uppskjuten skatt	5.1	83	86
Lån	4.3	2 369	2 640
Summa långfristiga skulder		2 650	2 915
Kortfristiga skulder			
Lån	4.3	803	709
Leverantörsskulder och övriga skulder	2.1	1 425	1 597
Avsättningar	5.2	20	20
Derivat	4.5	43	36
Övriga kortfristiga skulder	2.2	306	301
Summa kortfristiga skulder		2 597	2 663
Summa skulder		5 247	5 578
Summa eget kapital och skulder		8 299	8 746

Fråga 2

Ett hållbarhetsarbete som Arla har identifierat som viktigt är deras sociala frågor. Nedan kommer några utdrag ur Arlas hållbarhetsrapportering som beskriver hur företaget jobbar med detta.

Beskriv utifrån Frostenssons innehållsaspekter (ViSAR modellen) och GRI:s principer för kvalitativt innehåll vad utdraget:

- a) innehåller för efterfrågade aspekter och principer samt
- b) saknar för efterfrågade aspekter och principer

Var noggrann med att både definiera och exemplifiera efterfrågade aspekter och principer (dvs. utifrån Frostenssons innehållsaspekter och GRI:s principer för kvalitativt innehåll).

(OBS, Det går bra att slå ihop fråga 2 a och b i en text. Se bara till att tydliggöra vilka aspekter ni ser texten innehåller samt vilka aspekter ni ser saknas)

Ambitioner

ARLAS AMBITION FÖR 2030

NOLL

Olyckor

Vårt mål är att ha noll olycksfall med frånvaro per miljon arbetstimmar varje år.

40 %

Könsfördelning

Vi strävar efter att ha minst 40 % av det underrepresenterade könet i koncernledningen och i ledningsgrupperna senast 2030.

Könsfördelning för alla medarbetare¹

	2023	2022	2021	2020	2019
Total andel kvinnor	29 %	28 %	27 %	27 %	27 %

Könsfördelning i ledningen¹

	2023	2022	2021	2020	2019
Antal män	260	256	257	258	257
Antal kvinnor	108	104	96	89	86

Andelen kvinnor på chefsnivå eller högre

	2023	2022	2021	2020	2019
	29 %	29 %	27 %	26 %	25 %

¹ Andelen kvinnor bland medarbetarna och i ledningen beräknas utifrån antalet anställda den 31 december 2023 och samtliga år historiskt. Detta är en förändring i metodiken jämfört med tidigare år när siffrorna rapporterades som genomsnittssiffror för heltidsekvivalenter.

Könsfördelning i koncernledningen

	2023	2022	2021	2020	2019
Antal män	7	7	6	6	5
Antal kvinnor	1	1	1	1	2

Andel kvinnor i koncernledningen (EMT)

	2023	2022	2021	2020	2019
	13 %	13 %	14 %	14 %	29 %

OMSORG OM MÄNNISKOR

Inom Arla har vi ett högt engagemang för att ta hand om människor – våra medarbetare, arbetstagare i vår värdekedja och människor i de samhällen där vi är verksamma. Vi arbetar för att bygga positiva relationer med människor och organisationer. Ömsesidig respekt och förståelse är kärnan i alla våra interaktioner, oavsett typ. Detta är i linje med våra grundläggande mål om att respektera de mänskliga rättigheterna, främja mångfald och inkludering och upprätthålla höga standarder för hälsa och säkerhet.

Våra medarbetare, tillsammans med arbetstagarna i vår värdekedja, är viktiga i produktionen och leveransen av våra produkter till konsumenterna. Vi är beroende av kvalificerad arbetskraft som gör det möjligt för oss att tillgodosädra våra kunders behov och fortsätta bedriva vår verksamhet.

Vår målsättning är att erbjuda alla medarbetare en hälsosam och säker arbetsmiljö. Vårt mål är en nollvision för arbetsplatsolyckor, vilket ligger till grund för vårt engagemang för att

upprätthålla en säker och stödjande arbetsmiljö.

Att respektera arbetstagarnas rättigheter och främja samarbetsinriktade relationer är avgörande för att skapa en harmonisk arbetsmiljö som gynnar alla inblandade parter. Vi tror på rättvis och jämlik ersättning som en central del av vårt åtagande för att säkerställa våra medbärares välbefinnande på arbetsplatsen. Dessutom stöder vi fullt ut föreningsfrihet och rätten att delta i kollektivförhandlingar.

Att utveckla och stödja de samhällen där vi är verksamma ingår i vårt uppdrag. Vi skapar arbetstillfällen, deltar i öppna dialoger med lokala intressenter och stöttar utsatta samhällen. En viktig aspekt är att stödja lokala mejeriföretag så att de kan öka sin effektivitet genom att utveckla standarder och rutiner.

Vi är medvetna om vikten av att attrahera de bästa talangerna och att se till att de har ett stort engagemang och hög motivation. Med hjälp av fortlöpande initiativ och program främjar vi aktivt mångfald, jämlikhet och inkludering i hela vår organisation. Genom att främja en arbetsplats som respekterar varje individs unika egenskaper arbetar vi för att attrahera och behålla de bästa talangerna och befästa vår position som ledande inom mejeribranschen.

**VI PRIORITERAR MÄNNISKORS
SÄKERHET, VÄLBEFINNANDE
OCH PERSONLIGA UTVECKLING
INOM HELA VÅR VÄRDEKEDJA.
VI LYSSNAR, AGERAR OCH HAR
SOM MÅL ATT FÖREGÅ MED GOTT
EXEMPEL I VÅR BRANSCH.**

Medarbetarengagemang

Vår årliga globala medarbetarundersökning ger värdefull återkoppling från kollegor och är ett av våra viktigaste verktyg för att säkerställa att Arla är en bra arbetsplats. Under 2023 har över 17 800 medarbetare besvarat enkäter, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 88 %. För att mäta medarbetarengagemanget använder vi Employee Engagement Index. Indexet baseras på medarbetarnas positiva svar på frågor om hur nöjda och engagerade de är och hur de ser på Arla som arbetsplats. Under 2023 var indexet för medarbetarengagemang 86 %, vilket ligger

över det normala för företag av vår storlek. Baserat på denna återkoppling identifierade vår koncernledning (EMT) tre fokusområden för 2024: Undvika oacceptabelt beteende, förbättra våra sätt att arbeta och stärka möjligheterna för kvinnliga chefer. Alla team diskuterar dessa områden och går igenom sina egna enkätsvar för att få ytterligare insikter och kunna ta fram lokala handlingsplaner. Personalchefer ansvarar för att ta initiativ och följa upp.

**VI HAR ÅTAGIT OSS ATT RESPEKTERA
OCH STÖDJA INTERNATIONELLT
ERKÄNDA MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER
OCH ATT FRÄMJA ÖMSESIDIG
RESPEKT OCH FÖRSTÅELSE I VÅRA
RELATIONER RUNT OM I VÄRLDEN.**

Åtgärder för mänskliga rättigheter

Arla har åtagit sig att respektera de mänskliga rättigheterna inom hela vår värdekedja, både i vår egen verksamhet och i våra leverantörers och affärspartners verksamhet (läs mer om våra policyer kring mänskliga rättigheter på sidan 67).

**Due diligence-kontroll av
mänskliga rättigheter**

Baserat på våra bedömningar har vi den högsta risken för att orsaka, bidra till eller kopplas samman med negativ påverkan på mänskliga rättigheter när vi bedriver verksamhet på våra utomeuropeiska tillväxtmarknader, på grund av miljön i olika länder och affärsverksamhetens komplexitet. Därför prioriterar vi att genomföra utvärderingar av påverkan på mänskliga rättigheter på dessa marknader och även att genomföra en due diligence-process när vi går in i ett nytt strategiskt partnerskap eller anklagelser framförs. Vi fortsätter att förbättra och genomföra vår systematiska due diligence-kontroll av mänskliga rättigheter i enlighet med UNGP och OECD, vilket illustreras ovan.

Aktiviteter i Nigeria

Under 2023 fortsatte vi att skala upp verksamheten:

- Den första Arlagården öppnade och kvigor från Arlas ägare anlände. Med höga krav på djurvälstånd har korna anpassat sig väl och mjölkleveranserna har inletts.
- Vi avslutade projektet Milky Way Partnership, som syftade till att hjälpa lokala jordbrukare att öka sin mjölkavkastning samtidigt som de producerar mer klimateffektivt. Drygt 2 000 jordbrukare utbildades, inkomsterna från mejeriprodukter ökade med mer än 200 % och dialoger och samarbeten inom den nigerianska mejerisektorn förbättrades.
- Vi fortsatte att driva det offentligt-privata projektet Damau Household Milk Farm, genom vilket vi stöder omställningen till mer kommersiellt

lönsam och hållbar mjölkproduktion för nomadiska mjölkbönder.

- Vi drog igång ett nytt projekt, Partnership for Green and Productive Dairy, med målet att minska utsläppen av växthusgaser från mejeriproduktionen och samtidigt öka inkomsterna för småskaliga mjölkproducenter, främst med inriktning på 1 000 bönder som ska sälja sin mjölk till Arla.
- Dessa projekt förväntas fungera som förebilder för framtidens mejeriproduktion i Nigeria, öka den klimatvänliga produktionen och förbättra försörjningsmöjligheterna.

Formelsamling Räkenkapsanalys

Lönsamhet (omsättningsbaserad)

Bruttomarginal = Bruttoresultat / Nettoomsättning

Rörelsemarginal = Rörelseresultat / Nettoomsättning

Lönsamhet (kapitalbaserade)

Räntabilitet på totalt kapital = (Rörelseresultat + Finansiella intäkter) / Genomsnittligt totalt kapital

Räntabilitet på sysselsatt kapital = (Rörelseresultat + Finansiella intäkter) / Genomsnittligt sysselsatt kapital

Räntabilitet på eget kapital = (Resultat efter finansiella poster - Skatt) / Genomsnittligt eget kapital (EK)

Skattesats 20,6%

Effektivitet

Kapitalets omsättningshastighet = Nettoomsättning / Genomsnittligt totalt kapital

Kapitalstyrka

Soliditet = Eget kapital / Totalt Kapital

Räntetäckningsgrad = (Rörelseresultat + Finansiella intäkter) / Finansiella kostnader

Likviditet

Kassalikviditet = (Omsättningstillgångar - Varulager) / Kortfristiga skulder

Balanslikviditet = Omsättningstillgångar / Kortfristiga skulder